

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Hatósági tapasztalatok a tejtermékek ellenőrzéséről

Bartyik Tünde

Élelmiszer-és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

Bejelentésköteles Élelmiszer-előállítás Felügyeleti Osztály

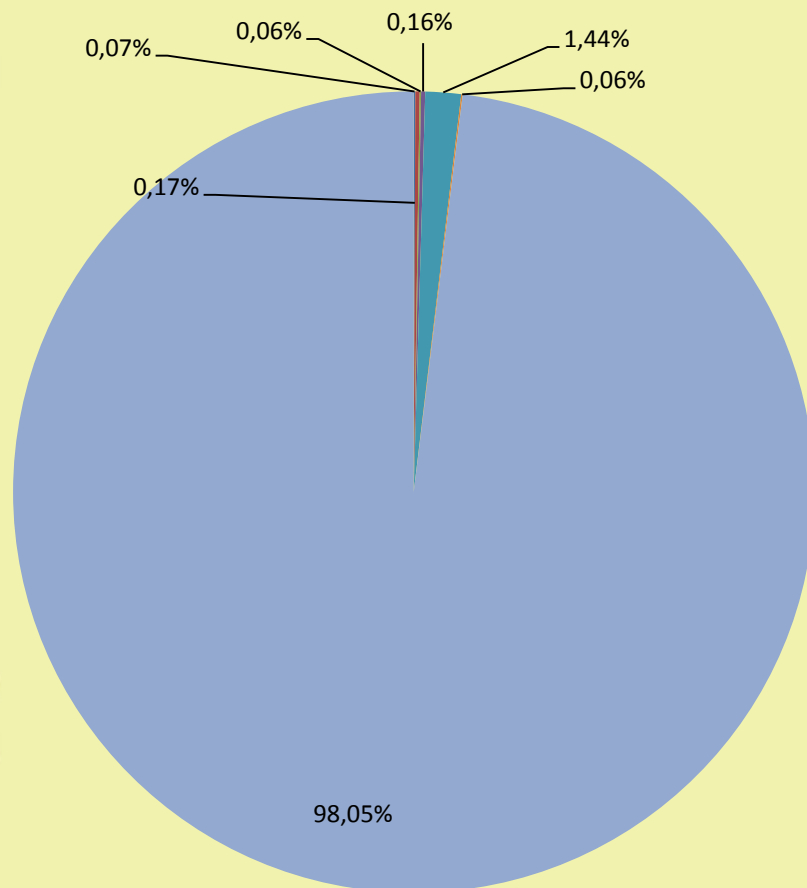
Budapest, 2013. október 15.

Tej és tejtermékek – kifogások 2012

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- › ebből mikrobiológiai hiba miatt kifogásolt tételek
- › ebből minőségi (analitikai, beleértve az adalékanyag) hiba miatt kifogásolt tételek
- › ebből érzékszervi hiba miatt kifogásolt tételek
- › ebből jelölési hiba miatt kifogásolt tételek
- › ebből lejárt minőségmegőrzési/fogyaszthatósági idő miatt kifogásolt tételek
- › ebből nyomonkövetési hiba miatt kifogásolt tételek
- vizsgálattal ellenőrzött tételek

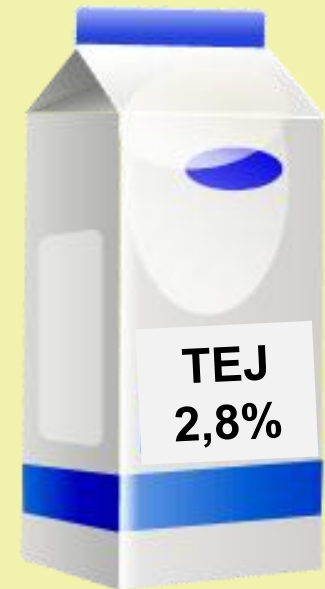

Tej jelölése 1.

A tej fogalmát a 1234/2007/EK rendelet tartalmazza, amely szerint „**a tej: egy vagy több tehén fejésével nyert termék**”. A meghatározásból következik, hogy **a tej és a tejterméken is fel kell tüntetni a tej eredetét, ha az nem szarvasmarhától származik.**

Zsírtartalom	1234/2007/EK <u>régi megnevezések</u>	1234/2007/EK <u>jelenlegi</u> <u>megnevezések</u>
legfeljebb 0,5%	fölözött tej	sovány (fölözött) tej
1,5 – 1,8%	félzsíros tej	zsírszegény tej
legalább 3,5%	teljes tej	teljes tej

A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/51-1. számú előírása tartalmazza, hogy **a 2,8% zsírtartalmú tej félzsíros tejnek nevezhető.**

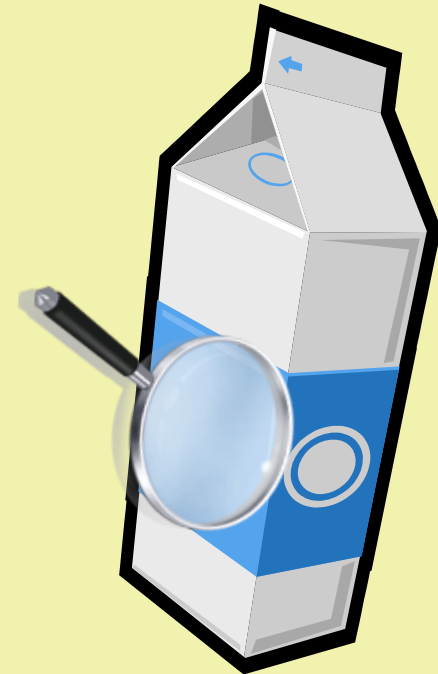
Tej jelölése 2.

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-ESZCSM-GKM rendeletben foglaltaknak megfelelően a tej jelölésén fel kell tüntetni:

- a tej megnevezését (a „tej” szónak szerepelnie kell benne)
- nettó mennyiségét (1 l),
- minőségmegőrzési időtartamának lejárat dátumát (UHT, ESL tejek esetén), illetve fogyaszthatóságának időpontját (pasztőrözött tej esetén), pl.: Fogyasztható: 08.11.2013
- a minőség megőrzéséhez szükséges különleges tárolási vagy felhasználási feltételeket pl. Tárolás: 0- +6°C között
- az előállítójának vagy az Európai Gazdasági Térség valamely államában székhellyel rendelkező forgalmazójának neve/cégneve és címe, pl. Tehénfejő Kft. 5255 Tejváros, Tőgy utca 29.
- az eredetének vagy a származásának helyét (amennyiben megjelölésének hiánya a fogyasztót megtévesztheti az adott élelmiszer tényleges származása vagy a valódi eredete felől)
- a tej kezelésére vonatkozó utalást (pl.: pasztőrözött, homogénezett, ESL, UHT)

Tejtermékek jelölése

- A 1234/2007/EK rendelet kizárja, hogy bármilyen olyan terméket, amelyikben valamelyik tejalkotó elemet - fehérjét, zsírt - nem tej eredetű anyaggal pótolta, a fogyasztót megtévesztő módon, a tejtermékekre jellemző megnevezéssel lehessen illetni.
- A növényi eredetű zsírt tartalmazó „tejföl” nem nevezhető tejfölnek, (pl.: kereskedelmi forgalomban **frissföl**), a növényi zsírral készült „**pizza feltét**” megnevezésében sem szerepelhet a „sajt” kifejezés, vagy a **növényi zsírból készült hab** nem tejszínhab.
- Továbbá nem alkalmazható semmiféle olyan címke, kereskedelmi okmány, tájékoztató anyag vagy a reklám bármely formája, vagy bemutatási forma, amely azt állítja, sejteti vagy sugallja, hogy az tejtermék, valamint **kereskedelmi egységekben megfelelő módon elkülönítve kell elhelyezni** megakadályozva ezzel azt, hogy a fogyasztó a termék külső megjelenéséből kifolyólag összekeverje egy tejtermékkel.

Imitátumok jelölése

1169/2011/EU rendelet VI. melléklet 4. pont

Az olyan élelmiszerek esetében, amelyeknél a fogyasztók feltételezése szerint szokásosan vagy természetes módon jelen lévő valamely alkotóelemet vagy összetevőt más alkotóelemmel vagy összetevővel helyettesítették, a jelölésen – az összetevők felsorolásán kívül – egyértelműen **meg kell nevezni a helyettesítésre részben vagy egészben használt alkotóelemet vagy összetevőt:**

- a) a termék megnevezésének közvetlen közelében; és
- b) a termék megnevezésére használt betűméret legalább **75 %-át kitevő, x magasságú betűméretet használva.**

Pl. pizza feltét – növényi zsírral

Tejtermékek látszó termékek

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- A Tejtermékekről szóló Magyar Élelmiszerkönyv tartalmaz két olyan termékcsoportot, amelyeket a köznyelv tejtalként említhet, annak ellenére, hogy ezek a termékek nem tejből készülnek. A jogszabály szerint ezen készítmények megnevezésében a „tej” szó még szóösszetételben sem szerepelhet, ezért a csoportmegnevezés sem lehet része a termék megnevezésének. A megnevezés lehet pl.: „Reggeli ital”, „Kakaós ital”, „Író”

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazása

Az élelmiszerekkel kapcsolatos, **tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról** szóló **1924/2006/EK rendeletnek** megfelelően tápanyag-összetételre vonatkozó állítás feltüntethető tejen, tejterméken.

➤Csak a mellékletben szereplő állítások használhatóak.

Az MÉ 1-1-90/496. számú előírás kötelezővé teszi a tápértékjelölést, amennyiben az élelmiszer jelölésén, megjelenítésén tápanyag-összetételére vonatkozó állítás szerepel.

➤Tápértékjelölés MÉ 1. vagy 2. minta szerinti vagy 1169/2011/EU szerinti

➤Vitamin és ásványi anyag hozzáadása csak akkor lehet, ha „jelentős” mennyiségben lesz jelen a termékben.

Tápanyag-összetételre vonatkozó állítás példa

- Pl. **„Kalciumban gazdag”** felirat akkor tüntethető fel, ha a kalcium mennyisége az ajánlott napi bevitel (RDA) legalább 30%-át fedezi (Ca RDA: 800 mg) vagyis minimum 240 mg Ca/100ml tej.
- Pl. **„Hozzáadott kalciumot tartalmaz”** felirat akkor tüntethető fel, ha 100 ml késztermékben lévő összes Ca mennyisége meg fogja haladni a napi ajánlott bevitel 15 %-át.
- (Tápértékjelölés MÉ 2. minta + vitamin/ásványi anyag mennyisége 100ml-ben + RDA% vagy 1169/2011/EU szerinti)

Egészségre vonatkozó állítás

- A 1924/2006/EK rendeletnek megfelelően **egészségre vonatkozó állítás** is feltüntethető tejen.
- A 432/2012/EU rendelet tartalmazza a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások listáját. 2012. december 14-től csak a rendeletben felsorolt állítások tüntethetők fel az élelmiszerek jelölésén.
- Tápértékjelölés MÉ 2. minta szerinti vagy 1169/2011/EU szerinti
- A kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer mennyiség megadása
- A változatos és kiegyensúlyozott étrend fontosságára vonatkozó kijelentés.
- Szükség esetén figyelmeztetés, hogy kik kerüljék a termék fogyasztását.
- Szükség esetén figyelmeztetés a túlzott fogyasztás veszélyeire.

Egészségre vonatkozó állítás példa

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

pl. „**A kalcium szükséges a normál csontozat fenntartásához.**” felirat szerepel az engedélyezett állítások listájában. Az állítás akkor alkalmazható, ha a tej az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]- ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább kalciumforrás, azaz ha a kalcium mennyisége az ajánlott napi bevétel (RDA) legalább 15%-át fedezi (Ca RDA: 800 mg) vagyis minimum 120 mg Ca/100ml tej.

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Köszönöm a figyelmet!

